

Izvještaj o upravljanju

JUGOPETROL AD

Podgorica, oktobar 2022. godine

Jugopetrol AD nastavlja sa ostvarivanjem svoje strateške vizije vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos izazovima sa kojima se suočava, a koji se uglavnom odnose na trenutna geopolitička dešavanja u Evropi.

Rezultati prodaje

Ukupna prodaja goriva do kraja trećeg kvartala 2022. godine bilježi rast od 16% u odnosu na isti period prošle godine. Ovaj rast je najvećim dijelom uslovljen ublažavanjem mjera za zaštitu od pandemije korona virusa.

Rast prodaje je zabilježen i na domaćem i na međunarodnom tržištu, u najvećem dijelu kod prodaje privatnim benzinskim stanicama, u maloprodaji i avijaciji.

Prodaja na domaćem tržištu

Maloprodaja je do kraja trećeg kvartala ove godine bila veća za 19% u odnosu na isti period prethodne godine. Pored povoljnih cena i dobre turističke sezone, na povećanje obima YTD uticao je i brži oporavak naše prodaje nakon ublažavanja epidemioloških mjera. Najznačajniji porast zabilježen je na pumpama u blizini granica, gdje su turisti koji dolaze ili napuštaju zemlju punili gorivo. Takođe, krajem aprila mjeseca otvorena je nova benzinska stanica u Tuzima, a nakon završetka rekonstrukcije benzinske stanice u Kotoru, prvi put od 2017. godine sve benzinske stanice u našoj mreži bile su operativne.

Prodaja privatnim benzinskim stanicama (PPS) bilježi porast od 51% u odnosu na isti period prošle godine. Ovo povećanje je takođe rezultat ublažavanja mjera u cilju suzbijanja pandemije, ali i dodatnih količina ostvarenih prodajom novim kupcima.

Prodaja komercijalnim i industrijskim kupcima (C&I) se smanjila za 5% u odnosu na isti period 2021. godine. Ovaj pad je uglavnom uzrokovan smanjenom potražnjom zbog završetka građevinskih radova na auto putu, i istraživanja nafte i gasa u crnogorskom podmorju, kao i kašnjenja u građevinskim radovima na velikim projektima. Veliki dio izgubljenih količina nadoknađen je prodajom novim kupcima.

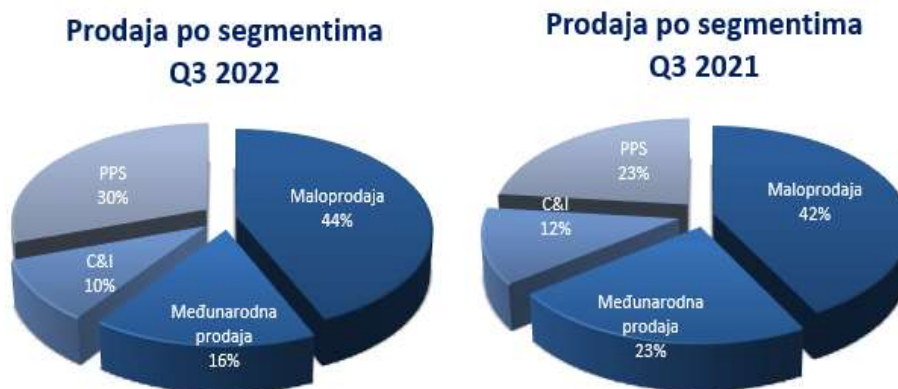
Prodaja na međunarodnom tržištu

Segment avijacije, koji je najviše bio pogođen pandemijom, oporavlja se usljed obnavljanja međunarodnog aviosaobraćaja i bilježi rast od 46% u odnosu na isti period prošle godine.

Prodaja brodovima i jahtama je za devet mjeseci bila manja za skoro 57% u odnosu na isti period prošle godine uslijed geopolitičkih dešavanja u Evropi i izmjena u Pravilniku o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku, kojim snabdijevanje plovnih objekata koji se koriste za privatne svrhe više nije oslobođeno plaćanja akciza i poreza na gorivo.

Prodaja u segmentu izvoza zabilježila je prve isporuke od 2015. godine, a do kraja trećeg kvartala 2022. godine odnosi se na prodaju kako regionalnim tako i internacionalnim kupcima.

Grafički pregled prodaje po segmentima

Prodaja po vrsti goriva

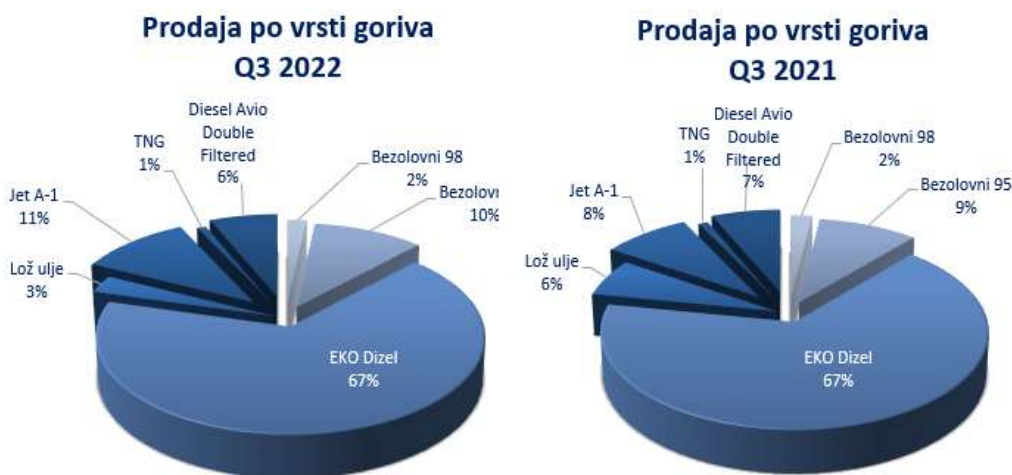
Tokom devet mjeseci 2022. godine zabilježen je rast prodaje gotovo svih proizvoda. Pad prodaje lož ulja uzrokovan je završetkom naftnih istraživanja u crnogorskom podmorju. U odnosu na isti period prošle godine prodali smo 16% više dizela i 24% više benzina.

Prodaja u avijaciji je zabilježila očekivani rast u trećem kvartalu (+22% u odnosu na Q3 2021) kao i tokom devet meseci 2021 godine (+46% u odnosu na isti period prošle godine) uslijed pandemije i reorganizacije nacionalne avio kompanije.

Nastavljamo sa dobrom prodajom Dizel Avio Double Filtered goriva koje je dostupno na našim benzinskim stanicama od 10. marta 2021. godine, nakon odluke Vlade CG da liberalizuje prodajne cijene visokokvalitetnih goriva.

Prodaja dizel proizvoda čini 73% naše ukupne prodaje (eko dizel 67% i DADF 6%). U odnosu na prošlu godinu, ovo je smanjenje od 1%. Učešće benzina u ukupnoj prodaji je sa druge strane poraslo sa 11% za devet mjeseci 2021. godine na 12% za devet mjeseci 2022. godine.

Grafički pregled prodaje po vrsti goriva

Finansijski pokazatelji

Profitabilnost	Q3 2022	Q3 2021	Q3 2020	Q3 2019
Neto profitna marža %	4,2%	4,4%	3,5%	2,4%
EBITDA marža %	6,0%	7,1%	7,4%	4,3%
Bruto profitna marža %	10,6%	15,9%	20,4%	12,4%

Bruto profitna marža se smanjila sa 15,9% na 10,6% u odnosu na isti period prošle godine, uslijed značajnog povećanja međunarodnih cijena nafte.

Uprkos znatnom povećanju prihoda, neto profitna marža se smanjila sa 4,4% iz 2021. na 4,2% u 2022. godini. Troškovi Kompanije su za devet mjeseci 2022. bili veći za 14% u odnosu na isti period prošle godine uslijed povećanja varijabilnih troškova prodaje i troškova održavanja. Iz istog razloga, EBITDA marža se smanjila u odnosu na isti period 2021. godine.

Troškovi amortizacije su bili 5% veći u odnosu na isti period prošle godine najvećim dijelom zbog ulaganja u maloprodajnu mrežu.

Osnova organizacione strukture Kompanije je stabilna i Kompanija je spremna da se suoči sa svim izazovima. Finansijska struktura Kompanije je takođe stabilna, likvidnost je na visokom nivou, čime je obezbijeđena dodatna sigurnost u ovoj teškoj i neizvjesnoj situaciji. Na osnovu

naše analize, zaključuje se da ne postoji materijalna neizvjesnost u pogledu mogućnosti Kompanije da nastavi svoje poslovanje. Nove politike koje se sprovode na nivou Evrope i na lokalnom nivou, a kojima će se ublažiti uticaj ove nezapamćene krize tokom njenog trajanja i po prestanku iste, od izuzetnog su značaja.

Likvidnost	Q3 2022	Q3 2021	Q3 2020	Q3 2019
Tekuća likvidnost	4,71	2,94	3,47	3,07
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,55	2,01	2,86	2,23
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,87	1,17	2,01	1,23

Pokazatelj tekuće likvidnosti je veći u odnosu na 2021. godinu, što dokazuje da Kompanija bez poteškoća može da ispuni svoje kratkoročne obaveze.

Niski koeficijenti trenutne likvidnosti su posljedica obaveza iz poslovanja kao i visokog PDV kredita. Ovo je rezultat nastojanja Kompanije da osigura dovoljne količine zaliha na tržištu u toku sezone.

U toku 2014. godine pokrenut je postupak kontrole od strane Poreske uprave za period od 2011. godine do 2014. godine po osnovu svih vrsta poreza. Prva četiri Rješenja poreskog inspektora su poništena od strane Komisije za žalbe Ministarstva finansija Crne Gore.

Kompanija je uložila žalbu i protiv pete Odluke Uprave prihoda i carina. Međutim, po prvi put od početka procesa, Ministarstvo finansija je odbacilo žalbu i dana 19. maja 2022. godine dostavilo Rješenje na osnovu kojeg Kompanija podliježe plaćanju neizmirenih obaveza za akcizu na mineralna ulja i porez na dodatu vrijednost, u iznosu od oko 1,5m EUR (sa pripadajućom kamatom).

Snažno vjerujući da su navodi neosnovani, Kompanija je dana 27. juna 2022. godine pokrenula tužbu kod Upravnog suda protiv gore pomenute Odluke Ministarstva finansija.

Na osnovu internih ocjena i procjene eksternih advokata/eksperata, Rukovodstvo nije priznalo finansijski uticaj na poslovanje u Q3.

Operativni podaci

Jugopetrol je 2017. godine započeo projekat rekonstrukcije ili adaptacije benzinskih stanica u cilju unapređenja maloprodajne mreže do kraja 2022. godine. Rekonstrukcija ili adaptacija ukupno 30 benzinskih stanica je završena u prvoj polovini 2022., a takođe je sa radom počela zakupljena novoizgrađena benzinska stanica u Tuzima.

Na Instalaciji Bar, osim redovnih aktivnosti na prijemu, skladištenju i distribuciji povećanih količina goriva u skladu sa ljetnjom sezonom, nastavljene su opsežne pripreme za projekat izgradnje novog autopunilišta prilagođenog za podno punjenje autocistijerni, čime će Instalacija biti opremljena u skladu sa najsavremenijim tehničkim, bezbjedonosnim i standardima zaštite životne sredine. Nastavljena je nadogradnja protivpožarnog sistema, čime

je povećana njegova pouzdanost. Nabavka dva automatizovana motorna ventila je u toku, a nadogradnja sistema za monitoring zaliha u skladišnom rezervoaru je završena u okviru budžeta za ovu godinu. Tehnička inspekcija cjevovoda je završena. Planirani radovi na antikorozivnoj zaštiti rezervoara R21 i cjevovoda za gorivo su realizovani shodno ovogodišnjem planu. Realizovan je audit od strane predstavnika Hansa Consult Project u cilju usklađivanja operativnog rada sa JET gorivom sa JIG standardima.

U Službi za transport goriva obavljaju se redovne aktivnosti u procesu isporuke goriva, odražavanja vozila i kontrole kompletnog procesa, u pojačanom obimu tokom ljetnje sezone.

Na avio servisima Tivat i Podgorica u toku su redovni procesi snabdijevanja vazduhoplova i održavanja u toku ljetnje sezone. U odnosu na Q3 2021., promet na AS Podgorica je povećan, dok je na AS Tivat znatno manji zbog odsustva turističkih letova iz Ukrajine i Rusije. Konsultantska kuća Hansa Consult Project, koja saraduje i sa Eko Aviation u Grčkoj, je obišla sva tri terminala, u cilju usklađivanja rada sa međunarodnim JIG standardima.

Na kraju trećeg kvartala 2022 godine broj zaposlenih u Jugopetrolu AD iznosio je 96, što je za 3 zaposlena manje nego u istom periodu prošle godine. Kompanija nastavlja da bude posvećena svojim zaposlenima i da ulaže u njihov razvoj i edukaciju. Kao i prethodnih godina, i ove godine Jugopetrol AD učestvuje u Vladinom programu stručnog osposobljavanja. U 2022. godini angažovano je 7 pripravnika.

Korporativna društvena odgovornost

Društvena odgovornost i briga o zaposlenima je sastavni dio poslovanja kompanije Jugopetrol AD koja u kontinuitetu nastoji da doprinese razvoju zajednice u kojoj posluje. Kompanija nastavlja sa ulaganjem u prepoznatljivost svoje strategije kao društveno odgovorne kompanije ka svojim zaposlenima, svim zainteresovanim stranama i široj javnosti.

Planirane aktivnosti za 2022. godinu su usmjerene ka razvoju edukacije, sporta i kulture. Realizovane aktivnosti u trećem kvartalu podrazumijevale su proslavu olimpijskog dana Olimpijskim Komitetom Crne Gore, kao i godišnja akcija donacije krvi od strane zaposlenih Jugopetrola.

Berzanski podaci

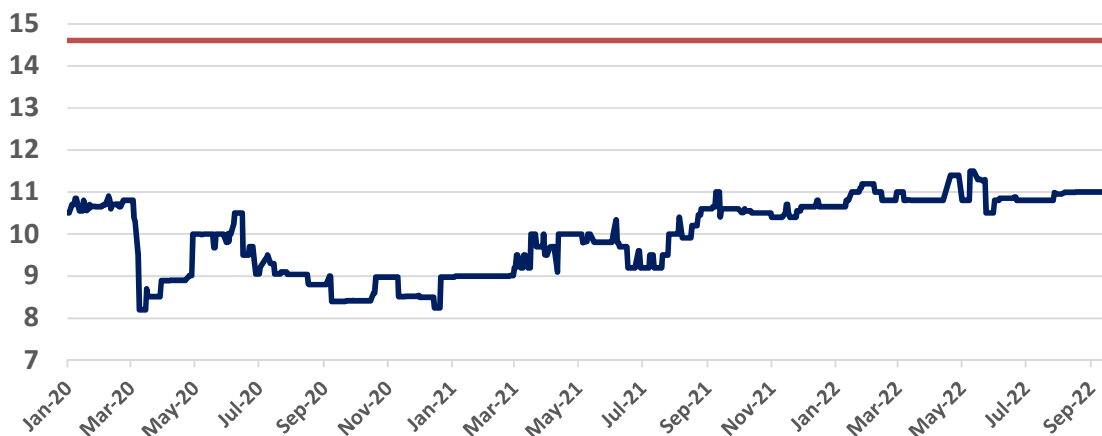
Akcije Jugopetrola AD su među najtraženijim na berzi u Crnoj Gori. Tokom trećeg kvartala 2022. godine cijena akcije se kretala u rasponu između 10,8€ do 11,5€ po akciji. Prosječna cijena akcija za ovaj period iznosila je 11€. Ukupan broj akcija je ostao nepromijenjen.

Na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara održanoj dana 02. Juna, 2022. godine, Skupština akcionara Jugopetrol AD donijela je Odluku o raspodjeli neto dobiti za 2021. godinu. U skladu

sa Odlukom, ukupan bruto iznos dividende koja se isplaćuje akcionarima je 4.514.351,87EUR. Bruto dividenda po akciji iznosi 0,97EUR. Isplata dividende je realizovana 27.06.2022.

Cijene akcija - €/akciji

UPRAVLJANJE RIZIKOM

Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima Kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj Kompanije u mjeri u kojoj je to moguće. Opšti program upravljanja rizicima Kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava Kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

Glavni rizici	Procjena/Metode upravljanja rizikom
Makroekonomska sredina	
Devizni rizik	- Funkcionalna valuta Kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima. Menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna. - Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije
Cijena nafte	- Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su prodajne cijene utvrđene državnom uredbom koja

prati tržišne cijene nafte, izloženost ovom riziku nije značajna za domaće tržište, iako ne postoji 100% zaštita od međunarodnih oscilacija cijena goriva.

Finansijski rizici

Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope	- Izloženost Kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite Kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan.
Kreditni rizik	- Diferencijacija različitih potrošača - Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO) - Pregled stanja i limita potrošača - Povećana kolateralizacija
Rizik likvidnosti	- Održavanje dovoljne količine novca - Poboljšanje stope naplate potraživanja - Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima - Fazno ulaganje u osnovna sredstva - Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2021. godini nije koristila pozajmice od banaka.

Operativni rizici

Bezbjednost i životna sredina	- Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine.
Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda	- Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda. - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom.
Rizik po imovinu i obaveze	- Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti.

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima Kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti Kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje Kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo Kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo Kompanije i služba interne revizije u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, terenskih i administrativnih revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi Menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta. Takođe, Služba interne revizije prati preporuke Službe interne revizije HP grupe i zadužena je za implementiranje istih.

U trećem kvartalu 2022. Služba interne revizije je izvršila sljedeće obaveze iz Godišnjeg plana revizije, koje su predviđene u posmatranom periodu, kao i revizije u kontekstu provjere adekvatnog upravljanja rizikom: reviziju razlika na gorivima na Avio servisu Tivat i Avio servisu Podgorica (tri puta), reviziju operativnih troškova na bazi uzorka, reviziju funkcionalnosti smart sefova, reviziju poštovanja stavki ugovora od strane LPG dobavljača, reviziju poštovanja procedura upravljanja gotovinom na benzinskim stanicama, reviziju nivoa bankarskih garancija operatora maloprodajnih objekata, definisala preporuke za koncipiranja procedura kada su u pitanju nove usluge na benzinskim stanicama, i izvršila sagledavanje rizika pri izmjeni sell out procedure pri nabavci dopunskog asortimana i pri predloženoj izmjeni povećanog iznosa gotovine van smart sefa .

Služba interne revizije je trećem kvartalu 2022. godine izvršila 32 terenske revizije poslovanja benzinskih stanica i 20 u domenu praćenja integralnih isporuka naftnih derivata benzinskim stanicama i komercijalnim kupcima.

U trećem kvartalu 2022. godine Služba interne revizije je nastavila monitoring razlika na gorivima po svakom biznis segmentu, uključujući maloprodajne operacije, terminale i sekundarni transport, na osnovu kojeg je adresirala egzaktno preporuke u smislu unapređenja internih kontrola i monitoringa uočenih rizika, dominantno misleći na ustanovljenje drugog nivoa monitoringa, eventualne korekcije mjernih uređaja i redovnog izvještavanja i feedbacka od strane relevantnih sektora.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora definisani su Statutom Kompanije.

Sprječavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar Kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje Kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u Kompaniji, ali i trećih lica koja saraduju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovorno je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila Kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje. U tom smislu, Služba interne revizije sprovodi dodatne provjere na bazi uzorkovanja u posmatranom periodu. Služba interne revizije vrši provjeru uskladjenosti Pravidnika o računovodstvenim politikama u odnosu na važeće odredbe Zakona o računovodstvu i relevantne međunarodne računovodstvene standarde.

Ovlašćenja u Kompaniji

Pravidnikom o ovlašćenjima se definišu ovlašćenja različitih rukovodioca Kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).